

ΔΥΟ ΑΝΑΛΥΤΕΣ ΣΤΟΝ «Ε.Τ.»

«Ανατροπή καθεστώτος δεν σημαίνει σταθερότητα»

Ο δρ Ευρωπαϊκής Ασφάλειας και Νέων Απειλών και επιστημονικός συνεργάτης του ΕΛΙΑΜΕΠ, Τριαντάφυλλος Καρατράντος, μιλά για τα σεναρία της επόμενης ημέρας

➔ Καθώς οι πολεμικές επιχειρήσεις στη Μέση Ανατολή εξελίσσονται και μεταβάλλονται, πληθαίνουν τα ερωτήματα και οι ανησυχίες για την επόμενη ημέρα, τόσο για το Ιράν όσο και για ολόκληρη την περιοχή. Το μεγάλο ερώτημα που ήδη ξεπροβάλλει αφορά το πώς θα εξελιχθεί μια σύγκρουση που φαίνεται να έχει ξεπεράσει τα παραδοσιακά πλαίσια στρατιωτικής αντιπαράθεσης και να αποκτά όλο και πιο σύνθετα γεωπολιτικά χαρακτηριστικά.

Ο δρ Ευρωπαϊκής Ασφάλειας και Νέων Απειλών και επιστημονικός συνεργάτης του ΕΛΙΑΜΕΠ, Τριαντάφυλλος Καρατράντος, επιστημαίνει στον «Ε.Τ.» της Κυριακής: «Για το Ιράν, τα βασικά θέματα της επόμενης ημέρας

ΒΑΣΙΛΗΣ ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

είναι δύο και αλληλοσυνδεδεμένα. Το πρώτο αφορά την ανθεκτικότητα και τη συνοχή του θεοκρατικού καθεστώτος.

Ένα πιθανό σενάριο θα ήταν η επιλογή μιας προσπάθειας προσέγγισης προς τις ΗΠΑ, στη βάση των σημείων που είχαν τεθεί στις διαπραγματεύσεις της Γενεύης και αφορούν, κυρίως, τον έλεγχο του βαλλιστικού προγράμματος του Ιράν, αλλά και τον περιορισμό της υποστήριξης προς τις οργανώσεις που λειτουργούν ως πληρεξούσιοι του στην

Πληθαίνουν τα ερωτήματα και οι ανησυχίες για την επόμενη ημέρα, τόσο για το Ιράν όσο και για ολόκληρη τη Μέση Ανατολή.

“
Η οικοδόμηση μιας βιώσιμης πολιτικής τάξης είναι μια ιδιαίτερα δύσκολη διαδικασία

περιοχή. Σε μια τέτοια περίπτωση, θα μπορούσε να υπάρξει μια συμφωνία, ωστόσο αυτό θα σήμαινε μια σημαντική μετατόπιση από την τωρινή του θέση». Η δεύτερη επιλογή για την Τεχεράνη, σύμφωνα με τον κ. Καρατράντο, είναι η διατήρηση μιας σκληρής γραμμής και η συνέχιση των πολεμικών επιχειρήσεων.

Κλιμάκωση

Σύμφωνα με τον ίδιο, η επιλογή του γιου του αγιατολάχ Αλί Χαμενέι ως νέου ανώτατου ηγέτη - μια εξέλιξη που, όπως αναφέρει, επιβλήθηκε από τους Φρουρούς της Επανάστασης - δείχνει προς αυτήν την κατεύθυνση. Σε ένα τέτοιο σενάριο, το πιθανότερο είναι να υπάρξει κλιμάκωση των επιχειρήσεων από ΗΠΑ και Ισραήλ, αλλά και από χώρες που έχουν ήδη στοχοποιηθεί από το Ιράν και συμμετέχουν πλέον στην επιχείρηση, όπως το Κατάρ και η Σαουδική Αραβία. Σύμφωνα

με την ανάλυση που παρουσιάζει ο κ. Καρατράντος, ένα από τα σεναρία που έχουν επεξεργαστεί οι ΗΠΑ αφορά την υποστήριξη αντιπολιτευόμενων ομάδων στο εσωτερικό του Ιράν, οι οποίες θα μπορούσαν να προβάλλουν έντονη αντίσταση στο καθεστώς. Ωστόσο, ένα τέτοιο ενδεχόμενο ενέχει σοβαρούς κινδύνους, καθώς υπάρχει πάντα η πιθανότητα η χώρα να οδηγηθεί σε μια κατάσταση αντίστοιχη με εκείνη της Συρίας, δηλαδή σε έναν εκτεταμένο εμφύλιο πόλεμο.

Ωστόσο, όπως επιστημαίνει ο κ. Καρατράντος, «η εμπειρία της πρόσφατης ιστορίας δείχνει ότι η ανατροπή ενός καθεστώτος δεν οδηγεί απαραίτητα και σε μια σταθερή επόμενη ημέρα. Τα παραδείγματα του Ιράκ και της Λιβύης, μετά την πτώση των καθεστώτων του Σαντάμ Χουσεϊν και του Μουαμάρ Καντάφι, δείχνουν ότι η οικοδόμηση μιας βιώσιμης πολιτικής τάξης είναι μια ιδιαίτερα δύσκολη διαδικασία». ■

ΚΩΣΤΗΣ ΣΜΕΡΟΣ, ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑΣ - ΔΙΕΘΝΟΛΟΓΟΣ

«Η Τεχεράνη επιδιώκει το μεγαλύτερο δυνατό χάος»

Την ίδια στιγμή, όπως τονίζει στον «Ε.Τ.» της Κυριακής ο πολιτικός επιστήμονας και διεθνολόγος Κωστής Σμέρος, η σύγκρουση φαίνεται να αποκτά ολοένα και πιο ευρύτερες διαστάσεις. «Ηδη το μεγάλο ερώτημα που ξεπροβάλλει είναι ποια θα είναι η επόμενη ημέρα και πώς θα εξελιχθεί μια σύγκρουση που έχει ξεφύγει από τα παραδοσιακά πλαίσια στρατιωτικής αντιπαράθεσης. Αυτό που ξεκίνησε ως περιφερειακή ένταση έχει πλέον ενταθεί σε ένα ευρύτερο γεωστρατηγικό ρήγμα, με επιπτώσεις σε Ιράν, ΗΠΑ, Ισραήλ και αραβικές χώρες, φτάνοντας μέχρι την Ευρώπη, όπως φάνηκε και με το χτύπημα στην Κύπρο».

Στο Ιράν, παρά τις ισχυρές εξωτερικές πιέσεις και τις απώθειες από τις συνεχιζόμενες επιχειρήσεις, το καθεστώς εξακολουθεί να διαθέτει ένα μεγάλο και ποικίλο οπλοστάσιο. Ωστόσο, όπως σημειώνει ο κ. Σμέρος, αυτή η ισχύς «δεν είναι ανεξάντλητη ούτε απρόσβλητη. Τα στρατιωτικά μέσα δεν ανανεώνονται με τον ίδιο ρυθμό που καταναλώνονται, ενώ οι σχετικές υποδομές υφίστανται

σταδιακή αποδόμηση. Αυτό δημιουργεί ένα σαφές επιχειρησιακό κίνητρο για την Τεχεράνη να αξιοποιήσει το υφιστάμενο δυναμικό της σε πρώην φάση της σύγκρουσης, επιδιώκοντας να προκαλέσει το μεγαλύτερο δυνατό χάος». Με βάση αυτήν την ανάλυση, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να εξελιχθεί μια σύγκρουση

“
Για την Ελλάδα και την Κύπρο, οι εξελίξεις απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή

μακράς φθοράς μεταξύ των εμπλεκόμενων πτέρυγων, με απρόβλεπτες εξελίξεις. Όπως τονίζει ο κ. Σμέρος, «οι ΗΠΑ και το Ισραήλ δεν μπορούν να βομβαρδίζουν επ' άοριστον αν δεν επιτύχουν τον στόχο τους, γεγονός που σημαίνει ότι αργά ή γρήγορα θα βρεθούν μπροστά στο ερώτημα αν θα προχωρήσουν και σε κεραικές επιχειρήσεις. Εάν κάτι τέτοιο συμβεί, η κατάσταση θα γίνει ακόμη πιο περίπλοκη, ιδιαίτερα σε μια χώρα όπου στο εσωτερικό της κυριαρχούν ο φανατισμός, η θεοκρατία, η στρατοκρατία και δίκτυα παραστρατιωτικών οργανώσεων».

«Για την Ελλάδα και την Κύπρο, οι εξελίξεις απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή, λόγω της γεωγραφικής θέσης τους, η οποία συνεισφέρει στην αυξημένη γεωπολιτική έκθεση. Μεταξύ των κινδύνων που καταγράφονται είναι υβριδικές απειλές, πιέσεις στις αγορές ενέργειας, πιθανές επιπτώσεις στις τιμές βασικών αγαθών με μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, αλλά και ενδεχόμενη μείωση των τουριστικών αφίξεων και των σχετικών εσόδων», λέει ο κ. Σμέρος. ■